

Iránytű

Az edelenyi Szent Miklós Görögkatolikus Kéttannyelvű Általános Iskola kiadványa

Kedves Olvasóink!

Újévet kezdtünk, dátum és iskolai időszak formájában egyaránt. Mindannyian megkaptátok a félévi értékeléseket, reméljük, mindenki azt a jegyet kapta, amit szeretett volna. Ebben az évben sem hagyjuk abba az iskolai életről szóló érte-
sítéseket, így kéthavonta továbbra is a kezetekbe vehetitek iskolánk újságát. Vigyázat, a mostani évünk szököév, a február 29 napos lesz. (Akik február 29-én ünneplik a születésnapjukat, azoknak ezúton is szeretnénk boldog születésnapot kívánni!!!!) Kívánunk Nektek idén is sikereket, boldogságot és persze jó jegyeket!

Durdon Bianka, Németh Brigitta, 8.b

Riport - Tóthné Gál Judit igazgatóhelyettes 2. oldal

Interjú - Eröss Zsolt hegymászó 2-3. oldal

Iránytűcske - Farsang / Busójárás / Böjt 4-5. oldal

Koliba - a nagyböjt jellegzetes görögkatolikus étele 6. oldal

Könyvajánló - R. L. Stevenson: A Kincses Sziget 7. oldal

Egyházi ünnepek

Február 2.

Jézus találkozás Simeonnal (ikon jobbra)

Február 5.

Tékozló fiú vasárnapja

Február 12.

Húshagyó vasárnap

Február 19.

Vajhagyó vasárnap

Február 20. (hétfő)

Nagyböjt kezdete (római katolikusoknál hamvazószerdától)

Február 26.

Igazhitűség (ortodoxia) vasárnapja

Népszokások, hagyományok, jeles napok

Február 3. Balázs napja

Szent Balázs püspök nevéhez fűződik a balázsolás. Ilyenkor a pap a gyermek álla alá két gyertyát tesz keresztbe, és imát mond. A népi hiedelem szerint ez jó a torokfájás ellen. A legenda szerint ugyanis Balázs püspök megmentett egy fiút, akinek halszálka akadt a torkán, és a fiú anyja hálából éltet és gyertyát adott neki. Ezen a napon az iskoláskorú gyermekek úgynevezett „balázsjárás” keretében házról házra járnak, adományokat gyűjtenek. A „balázsjárás” Magyarország mellett leginkább cseh, morva és szlovák területen terjedt el.

Február 14. Bálint napja - Bálint napján, ha hideg, száraz az idő, akkor jó lesz a termés.

Február 16. Julianna napja - Julianna ókeresztény vértanú volt. Ezen a napon általában esik a hó, és ettől az időjárás enyhülését várják.

Február 24. Mátyás napja Mátyás napján nagyon hideg van. Erre utal a következő népi szólás: "Ha Mátyás jeget talál, akkor töri, ha nem talál, akkor csinál."

Farsang

A farsang január 6-tól (vízkereszt napjától) vajhagyó vasárnapig tart. A farsangi szokásokról a korai évszázadokra vonatkozóan nincs elég ismeretünk. A farsangi időszakban az emberek maszkokat, álarcokat öltöttek magukra, és különböző dramatikus játékokat is bemutattak. Legkedveltebb figurák voltak a koldus, a betyár, a menyasszony és a katona. Fontos szerepet játszott a farsangi-bál a párválasztásban.

Nagyböjt

Húsvét előtti bűnbánati időszak. A húsvét előtti hét hetes böjtben tilos volt a mulatság, az ének, a zene. Hétfőn az asszonyok alaposan kisürolták a fazekakat, hogy ne maradjon egy csepp tilalmas étel sem az edényekben. A böjtlés módja tájanként és egyénenként is eltért. A hétfő, a szerda és a péntek számítottak szigorú böjti napnak. Voltak, akik ebben az időszakban csak kenyéren és vízen éltek, a többség még olajjal sem főzött ilyenkor. A böjt első hetének jellegzetes étele a koliba, amely búzából és aszalt gyümölcsökből főzött kása, s a böjt jó ízére emlékeztet. (A sajszentpéteri görögkatolikusok felelevenítették ezt a hagyományt, és a szentmise után a pap felesége által főzött kolibát osztanak a híveknek.)

FEBRUÁR

A hónap latin neve, *Februarius* a klasszikus szerzők szerint a szabin februm „tisztulás” szóból ered. Való igaz, a február már az antik Rómában is a decemberi, januári viigságra következő testi-lelki purgálás, tisztulás idejének számított. Ahogy Februa adott életet Marsnak, úgy ad helyt február Mars havának, márciusnak. Keresztény időkben a február a böjt első hava lett, mivel a nagyböjt kezdete rendszerint ebbe a hónapba esik. Erre utal a hónap régi magyar neve: *Böjtelő hava*. Nevezték *Halak havának* is, mivel február 21-e és március 20-a között a Nap a halak jegyében jár. *Februárt esőszinű ruhába öltözt, repülő alakként ábrázolták, jobbában a Halak jelével*. A mezei tennivalók alapján gyümölcsfáit, szőlőtőkéit metsző meglelt férfiu jelképezte. De megjelenítette ráncos képű aggastyán is, amint bőrruhába burkolózva tűz mellett fagyoskodik. *Február valamikor az év utolsó hónapja volt, s ezért ragasztották hozzá a szökőnapokat*.

A görögkatolikus hagyomány szerint február 2-án **Jézus találkozását ünnepeljük Simeonnal**. Születése után a negyvenedik napon a Boldogságos Szűz bemutatta Kisdédét a templomban. Itt a Messiásra várakozó öreg Simeon karjaiba vette a kis Jézust, és őt a világ világosságának nevezte. Ennek emlékére van a gyertyaszentelés. A szentelt gyertya Krisztus jelképe.

Gyertyaszentelő napjáról több népi hiedelem is ismert. Az egyik Európa legnagyobb természetű ragadozójára, a barnamedvére hivatkozik, és azt állítja, hogy ezen a napon a téli álmat alvó medve felébred, kitekint a barlangja bejáratán, hogy megnézzze, milyen az idő. *Ha derült az ég, és szépen süt a nap, enyhé a levegő, akkor visszamegy, és folytatja az alvást*. Tudja (érzi?), hogy még nincs vége a télnek, mert havas fõrgetegek, csikorgó hidegek lehetnek. Ha viszont hideg, téli időt talál, kinn marad, mert érzi, hogy hamarosan vége a télnek, rövidesen megenyhül az idő.

Szabó Bence, 5.c

Az első kérdésünk az lenne, hol született Judit néni, illetve hol végezte a tanulmányait?

Sajószentpéteren születtem, 1966-ban. Gyermekkorom legszebb emlékei Abodhoz kötnek, ahol 12 éves koromig éltünk, s ahová még hosszú évekgig visszajártunk. Mire emlékszem ebből az időből? A szeretetre, ami körülvett minket, engem és a testvéreimet. A nagyszüleim, szüleim dolgos mindennapjaira, a nyári aratásokra, a téli disznóölésekre, a domb tetején álló templomra, ahová minden vasárnap, olykor hétköznap is mentük. Sok-sok olyan emlék, amire szívesen gondolok vissza, amiből erőt meríték, ami őrizte, ápolta a hagyományokat. 1979-ben Edelénybe költöztünk, majd hamar Miskolcra kerültem, a Herman Ottó Gimnázium nyelvtagozatára. Innen utam Egerbe, a Tanárképző Főiskolára vezetett. Itt szereztem tanári diplomát, majd még kettőt a Miskolci Egyetemen, végül pedig a BME szereztem közoktatás-vezetői képesítést.

Miért választotta a tanári hivatást és az angol- történelem szakokat?

Édesanyám tanítónő szeretett volna lenni, kezdetben talán ő irányított észrevétlenül a tanári pálya felé, később persze tudatos döntés volt a részemről. A nyelveket mindig imádtam, nyelvtagozatos lévén nem volt kérdés, merre menjek tovább. Igaz, akkoriban, a nyolcvanas években mi még oroszot tanultunk fő nyelvként. Érdekességként elmondhatom nektek, hogy én magam is két félévet Moszkvában, illetve egy másik orosz városban, Odesszában tanultam. Nagyon szép emléket őrzök arról az időszakról is, hisz a kint töltött hosszú hónapok alatt bejártunk sok várost, rengeteg nevezetességgel ismerkedtünk meg. Moszkva mellett Szentpétervár összes műemlékét is megcsodálhattam. Persze a nagy orosz telekből is volt részem.

Hogyan egyeztetni össze a családját a munkájával?

Három gyermekem van: Ricsi fiam egyetemista, negyedéves jogászhallgató a Miskolci Egyetemen, középső fiam a Zrínyiiben tanul, kislányom pedig itt, nálunk, ötödik osztályos. Hogyan egyeztettem össze a munkám s a családom? Talán a legjobb szó erre: örök lelkiismeret-furdalással. Mindkét szerepemben szeretném a maximumot nyújtani, persze ez lehetetlen, valamelyik mindig sérül. Azt mondom, nincs prioritás, a gyerekeim a legelsőek, de az igazság az, hogy mindig viszek haza munkát, este és hétfvégén is előveszem az iskolai tennivalóimat.

Utoljára engedje meg, hogy megkérdezzük, mi Judit néni hobbjai, mivel tölti szívesen a szabadidejét?

Olvasni mindig imádtam, régebben nem múlt el este, hogy lefekvés előtt ne olvassak az éppen aktuális kedvenc regényemből. Mostanában ritkábban, de rendszeresen olvasok. Szeretem a történelmi, romantikus regényeket, és persze a hasonló témájú filmeket is. Az utazás a másik szenvedélyem. Szeretem megismerni más népek kultúráját, szokásait, szerintem ez csodálatos dolog. Szerencsém van, mert sok országot bejártam már Európában, és azon kívül is. Gyerekeimet is arra ösztönzöm, nevelem, hogy legyenek nyitottak mindenre. Kicsit késői hobbi a sport, amit felnőtt koromban kezdtem el. Nyáron mindennap futok, sokat bicajozok, télen pedig tornázom. Ám az is lehet, hogy lesz egy újabb hobbi, a túrázás, mert nagy lelkesedéssel készülök a közös kirándulásunkra a túrára a Szádelői-völgybe, s tervezgetem magamban már a következőt is.

INTERJÚ ERŐSS ZSOLT HEGYMÁSZÓVAL

„Apám azt mondta: ... mindegy, mit csinálsz, de azt csináld jól ...” (Ueli Steck – Az Eiger északi falának gyorsmászó rekordere)

A *Teremtett világ természeti csodái* programsorozat egyik prominens vendége Erőss Zsolt - más néven Hópárduc - volt. 2012. február 11-i képes túrabeszámolóján a Lhoce (Himalája, 8516 m) megmászása került reflektorfénybe. Az erdélyi születésű hegyász, az első magyar állampolgár, aki megmászta a Mount Everestet. Magyarország legeredményesebb hegyászja, 2011 májusáig kilenc 8000 m fölötti csúcstól mászott meg. Bővebben: www.hoparduc.hu oldalon olvashatók róla. Az iskolánk honlapján - Kosztyó Péter és Kristó Dávid jóvoltából - elérhető (és letölthető) a vele készült interjú videója.

Miért hívják „hópárducnak”?

Hát igen... Ugye volt egy Szovjetunió, ahol jelentős hegyászóélet volt, és ez máig kiható az utódállamokra is. Az ottani legmagasabb hegycsúcsok már részei a himalájai hegyláncolatnak, 7000 méter feletti. 7000 méter feletti csúcsból a volt Szovjetunióban 5 db van, ezeket kellett elérni ahhoz, hogy „hópárducnak” tartsanak. Ez valójában egy szovjet hegyászócím volt, de a Szovjetunió megszűnése után is fennmaradt.

Hogyan élnek az alaptáborban?

Az alaptábor tulajdonképpen a bázisunk, ahol próbáljuk a lehető legjobb körülményeket létrehozni. Fontos, hogy itt tudjunk pihenni, regenerálódni, noha alapvetően még ez is fölül van annak a határnak, ahol hosszabb távon életképes az ember. Itt sok ételkészítés van, szakácsok dolgoznak nekünk, „por- ételeket” inkább nem fogyasztunk, a magas hegyekben elég kényes az ember gyomra, és inkább természetes ételleket, rizst, krumplit, zöldséget fogyasztunk. A szalonnát viszont itthonról kell vinni.

Sokat fogynak a hegyezés során?

Elég sokat, a személyes csúcsom: 4 nap alatt tudtam 15 kilót fogyni.

Volt-e már olyan, hogy fel akarta adni?

Nem nagyon fordult meg bennem az, hogy feladjam. Az persze megfordult bennem, hogy jó nagyot hibáztunk, vagy másképp kellett volna csinálni, de eddig a legélesebb helyzetekben sem éreztem úgy, hogy fel kellene adnom a dolgokat.

Mennyire tartozik a lemondás képessége a hegymászáshoz?

Hát... tudni kell bármiről lemondani valójában. Egy jó hegymásznak tudni kell jól dönteni, azt mondják, a jó hegymászó az öreg hegymászó. Nagyok a tétek, tudnunk kell a kudarcot is tűrni, tudni kell 10 méterrel a csúcs előtt visszafordulni, ha olyanok a körülmények... A legkeményebb lemondás az, ha egy barátot veszítünk el...

Az előadás során rendkívül sok érdekes, izgalmas és megdöbbentő élményről mesélt Eröss Zsolt, derűs optimizmussal mesélt megpróbáltatásairól, balesetéről és ennek következményeiről. És milyen érzés a magas hegyekben a levegővétel? Kipróbálhatjátok, ha lépcsőzés közben szívószállal veszitek a levegőt! Hajrá!

Turisztikai kedvcsináló:

Terveink szerint Eröss Zsolttal 2012. július 7-én túrázhattok, a lengyel Tátra és egyben Lengyelország legmagasabb csúcsához (2499 m), a Tengerszem-csúcsához (szlovákul és lengyelül a Rysyhez), amely a lengyel-szlovák határon található, a Magas-Tátra területén. A csúcsot a szlovák oldalról közelítjük majd meg.

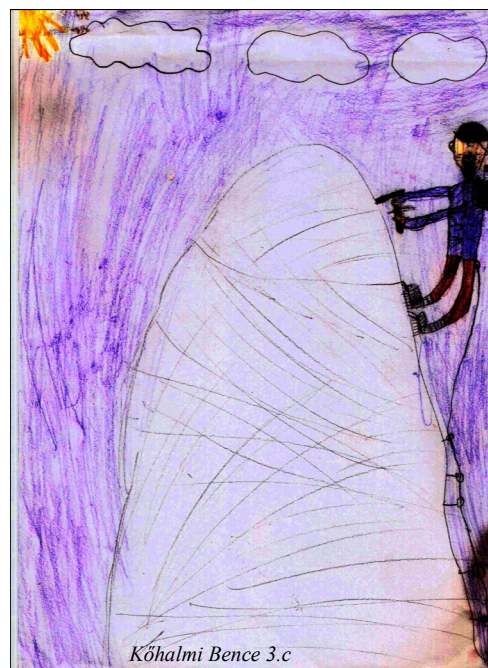
Kiindulópont: Csorbató (Štrbské Pleso, 1346 m)

Szintkülönbség: 1153 m

Időtartam: felfelé 4:40, lefelé 3:40 óra.

November 1. és június 15. között csak a Békás-tavak völgyének elágazásáig járható (a Poprádi-tó fölött, ahol a kék jelzésből kiválik a piros), a Poprádi-tóig csak a völgyben (kék jelzés). A tervezett időpontban már harmadik hete lesz feloldva a völgyzárlat. Azonban a magashegyi viszonyok: a túra hossza, a jelentős szintkülönbség és a kiettség miatt talonban tartunk egy alternatív útvonalat is, amelyen a „korán megfáradtak” - egy jó tál gulyás vagy Marlenka után - térhetnek vissza a kiindulási ponthoz.

Érdemes addig is az iskola különféle túra-programjain részt venni. Jó alkalom erre a márciusi Szádelői-völgy (ismétlés április végén), de a továbbiakban számos szép hazai túraútvonal bejárására van kilátás.

MEGKÉRDEZTÜK | A FÉLÉVI BIZONYÍTVÁNY...

Iskolaújságunk februári számában azt kérdeztük meg a diákoktól, hogy megtettek-e mindent lelkiismeretesen félévi bizonyítványuk sikeréért...

Orsi: „Szerintem meg. Javítottam az átlagomon. Elégedett vagyok magammal, és igyekszem, hogy az év végi jegyeim is ilyenek, vagy még jobbak legyenek.”

Dani: „Úgy érzem, hogy lehetett volna jobb is. Nem nagyon tanultam ebben a félévben. A második félévben mindent meg fogok tenni a jobb év végi bizonyítványért.”

Bogi: „Úgy érzem, ha többet tanultam volna fizikából a képleteket, meglett volna a négyesem. A többi tantárgyból saját lelkiismeretem szerint mindent megtettem a félévi bizonyítvány sikeréért.”

Patricia:

„Nem vagyok megelégedve a bizonyítványommal, de majd az év vége jobban fog sikerülni, mostanában elég sokat tanulok.”

Norbi: „Hát, én úgy gondolom, nem nagyon tettem meg mindent, de nagyon szeretném, ha az év végi bizonyítványom jobb lenne, mint a félévi.”

Péter: „Nem vettem komolyan a tanulást, és ez meglátszik a bizonyítványomon.”

Gergő: „Úgy érzem, hogy mindent megtettem, amit tudtam, meg vagyok elégedve magammal.”

Kati: „Szerintem nem tettem meg mindent, mert többre is képes lennék, de most így sikerült. Van, amelyik jegyemmel elégedett vagyok, de év végére szeretném kijavítani a rosszabb jegyeimet.”

Mátyás: „Lusta voltam, szerintem nem tettem meg mindent. A második félévben szeretném a lehető legjobbat kihozni magamból.”

Máté: „Szerintem én sokkal többre vagyok képes, így nem vagyok magammal megelégedve.”

Tamás: „Én személy szerint úgy gondolom, mindent megtettem a félévi bizonyítvány sikeréért. Meg vagyok elégedve a teljesítményemmel.”

Nagy Pénelopé, Dobri Patrícia, 7.c

Farsang

Az egyházi kalendárium szerint a farsang ünnepe vízkereszt és a húsvéti nagyböjt első napja közé esik, melyhez számtalan népi hagyomány kapcsolódik. A párválasztás mellett a farsang lényege a szabályok felrúgása és kigúnyolása. Az álarcok és a maszkok viselése is erre vezethető vissza: névtelenséget, arctalanságot jelentenek. A farsang lényege a tél temetése, és a tavasz eljövetelének ünneplése. Az álarcok, mint maszkok és a felvonulás sok helyen a gonosz, rontó szellemek elriasztására, megtévesztésére szolgált, és a termékenységet is biztosította. A farsang hazája Olaszország, és valójában a déli országokban igazán elterjedt ez az ünnep. A katolikus egyház ebben az időszakban a kánai menyegzőről emlékezik meg. Ezzel is magyarázható, hogy a lakodalmak többségét farsang idején tartották. Számos városban ekkor rendezik meg a híres karneválokat, Magyarországon pedig a farsang legnevezetesebb eseményét, a mohácsi busójárást.

Gazdik Barbara, 8.b

Nagyböjt

Ez az időszak lehetőséget ad mindnyájunknak arra, hogy minél jobban felkészüljünk a Krisztussal való végső találkozásra, s természetesen Húsvét méltó megünneplésére. A legfontosabb a böjt során testünk és lelkünk megtisztítása a mindennapi lemondások által.

Ősi előírásunk szerint egész nagyböjt folyamán csak növényi eredetű étellel szabad táplálkozni. Sőt, a növényi eredetű ételeken belül az olaj és egyéb növényi zsiradék (pl. margarin) fogyasztása is tiltott. Szombatonként és vasárnaponként megengedett az olaj fogyasztása, sőt Örömhírvétel és Virágvasárnap ünnepén halat is lehet fogyasztani. Tiszta hétfőn (nagyböjt első napja) és Nagypénteken viszont csak este szabad (természetesen böjtöset!) enni. Őseink ezeket az előírásokat nagyon szigorúan betartották, kiegészítve azzal, hogy már a Nagyböjtöt megelőző héten sem ettek húst. Erre utal egyházunk hagyományában a „Húshagyó vasárnap” elnevezés.

Az utóbbi időben a böjt könnyebb megtartása miatt megváltozott a böjti előírás. Jelenlegi előírásunk szerint a nagyböjt első napja (Tiszta hétfő) és Nagypéntek szigorú böjt. Ezekben a napokban a húsos, tojásos, tejes, vajjas ételektől tartózkodunk. A nagyböjt többi szerdáján és péntekjén egyszerű böjt van. Ezekben a napokban a húsos eledelektől tartózkodunk.

ALSÓS REJTVÉNY

1. Így hívják a pápát.
2. Az 1. parancs: ..... Istenedet imádd és csak neki szolgálj!
3. Sátán, Lucifer, ... más néven.
4. A 4. parancs: Apádat és ..... tiszteld!
5. A Könyvek könyve
6. Szerzetespap, járt nálunk az iskolában.
7. Bárány más szóval.
8. Az egyik apostol (....., a kőszikla)

Balról-jobbra haladva, töltsd ki a fenti számozott sorokhoz tartozó szavakat! A megfejtést a vastag-vonalas sávban olvasd össze!

A megfejtést csak alsó tagozatosoktól fogadjuk el!

Beküldési határidő: 2012. március 15. (Postaláda/alsós aula!)

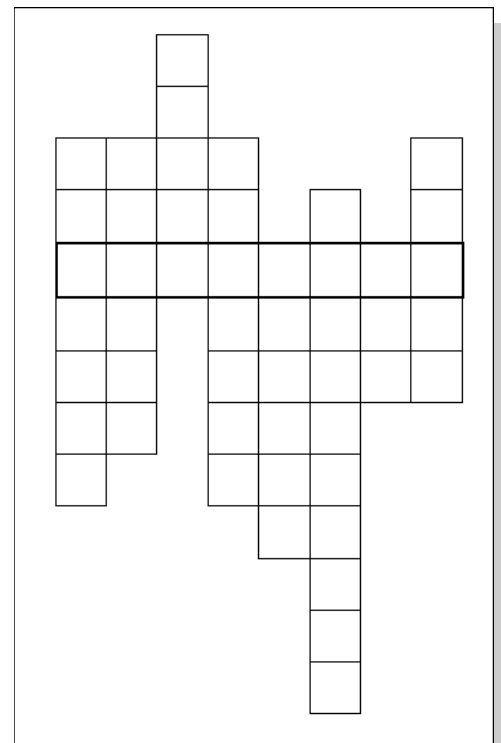
A helyes megfejtést beküldők között nyereményt sorsolunk ki!

✂-----

A megfejtés: _____

Név: _____

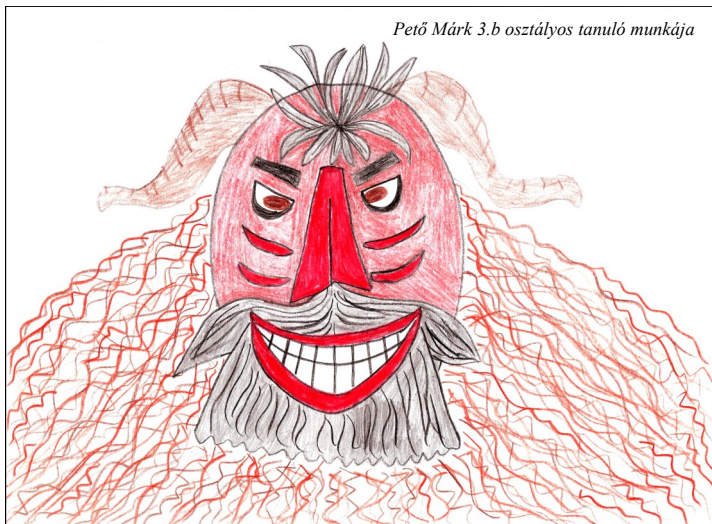
Osztály: _____

IRÁNYTŰCSKE - BUSÓJÁRÁS

A busó öltözete régen is olyan volt, mint ma: szőrével kifordított rövid bunda, szalmával kitömött gatyá, amelyre színes, gyapjúból kötött cifra harisnyát húztak, lábukon bocskort viseltek. A bundát az öv vagy marhakötél fogta össze derekukon, erre akasztották a marhakolompot. Kezükben az elmaradhatatlan kereplőt vagy a soktollú, fából összeállított buzogányt tartották. A leglényegesebb azonban, ami a busót busóvá teszi: a fűzfából faragott, hagyományosan állatvérrrel festett birkabőrcsuklyás álarc. Az így beöltözött busókat kísérik a *jankelék*, akiknek az a szerepe, hogy távol tartsák az utca népét, főleg a gyerekeket a busóktól. Hamuval, liszttel, ma már csak ronggyal vagy fűrészporral töltött zsájkukkal püfölik a csúfolódó gyerekhadat. A lefátyolozott arcú nőket és a lakodalmas viseletbe öltözött férfiakat, továbbá a karneváli jelmezű alakokat maskarának nevezik Mohácson. Régen a túlkölő, kereplő, kolompot rázó és „bao-bao!”-t ordító busócsoportok tulajdonképpen célja az volt, hogy házról-házra járva kifejezze jókívánságait, elvégezze varázslatait, és részesüljön azokban az étel-italadományokban, amiket sehol sem tagadtak meg tőlük.

Gazdik Barbara, 8.b

KISZÍNEZHETŐ FARSANGI MASZK

A görög katolikus családokban régen sok helyen szokás volt, hogy már vajhagyó vasárnap (ez a nagyböjt előnapja), vagy az első böjti nap (hétfőn), hamuval kisúrolták az edényeket, hogy egy csepp zsír se maradjon bennük. Hétfő, szerda, péntek szigorú böjt volt. Nagyszüleim ezeken a napokon hét hétig semmit sem ettek, csak vizet ittak. Sok háztartásban még olajjal sem főztek ilyenkor.

Többféle böjtös étel van, amelyben gyakran szerepel a bab, a krumpli, a káposzta. Szószos étel a böjti macsánka: tisztán lisztből készítenek rántást, ezt káposztalével felöntik, és ebbe karikára vágott főtt krumplit tesznek. Böjti napokon reggelire fogyasztottuk. A böjti vacsorák kínálatában ma is előfordul a kukoricadarából készült puliszka.

Nagyböjt liturgikus rendjében is szerepel egy étel, a koliba (vagy *kollyba*). A gyerekek különösen kedvelik. A koliba főtt búzából, mézből, dióból és különböző aszalt gyümölcsökből: fügéből, datolyából, sárgabarackból, szilvából összeállított keleti édesség. A böjt első péntekén, Szent Tivadar nagy vértanú napjának előestéjén az Előszenteltek liturgiájának végén áldja meg a pap és osztja ki a jelenlévő híveknek. Emlékezünk ezzel a vértanúra, hiszen a búza – Jézus szavai alapján – a másokért, Krisztusért oda adott élet szimbóluma: „Ha a búzaszem nem hull a földre, és nem hal el, egymaga marad, de ha elhal, sok termést hoz” Így annak jelképe is, hogy földi halálunkkal új életre támadunk.

Olyan édesség ez, amely mintegy előrejelzi az örök élet ízét. Egyházunk éppen ezért áldja meg a kollybát, ezt az édes-séget, finom ételt, nagyböjt első péntekén, hogy egész böjti fáradozásunk céljára és értelmére, az örök édesség hazájának elnyerésére készítsen bennünket.

Turi Nikolett, 8.b

TUDOD-E?

- A reggeli almaevés éberebbé teszi az embereket, mint a koffein...
- *Az emberi agy még 37 órával a halál beállta után is küld elektromos impulzusokat...*
- A delfinek rendelkeznek a legfejlettebb hallással az állatvilágban. Az emberénél 14-szer érzékenyebb a hallószervük...
- *Az emberi érhálózat teljes hossza mintegy 100.000 km...*
- A vakok írását egy 5 éves francia fiú, Louis Braille fejlesztette ki. Braille 3 éves korában vakult meg, miközben apja szerszámaival játszott, és az egyik kiszúrta a szemét...
- *A baglyok az egyedüli madarak, amelyek látják a kék színt...*
- A pókháló egy hihetetlenül erős anyag: a vastagságához viszonyítva jóval erősebb, mint az acél. Szakértők szerint egy ceruzavastagságú pókháló kötél meg tudna állítani egy Boeing 747 óriásgépet repülés közben...
- *Ha a Földet egy 1 méter átmérőjű gömbbel modelleznénk, akkor a szilárd kéreg csupán 2 mm (!) lenne...*
- Az utolsó jégkorszak idején a tengerek szintje 100 m-rel alacsonyabban húzódott, mint ma...
- *55 millió éve itt, a Kárpát-medencében trópusi éghajlat uralkodott, és a táj jellegzetes növényei a pálmafélék voltak...*
- „Teleföld” idején olyan világos van a Holdon, hogy akár újságot is lehetne olvasni...
- *Ha a Holdról néznénk a csillagos eget, minden égitest mozogna (Még a Nap is) csak a Föld maradna egy helyben...*
- Ha ásítás közben megfogod a nyelved, abban a pillanatban az ásítás abbamarad...
- *A sarlósfecske egyedülálló a madarak között: akár 3 évig is folyamatosan a levegőben tud tartózkodni...*
- A lónak a szíve körülbelül 4,5 kg, és nincs epehólyagja. Egy nap alatt körülbelül 2-4 órát tölt alvással, de azt is állva...
- *A leggyorsabb versenyló 70,76 km/h sebességgel tudott futni...*
- Fiatal korban az emberi fül hallási tartománya a 16– 20 000 hertz rezgésig terjed, idősebb korban pedig már csökken az érzékenység a magas hangok iránt, ekkor a fül hallástartománya 10– 16 000 hertz között van...
- *A világ legnehezebb kutyája, Zorba, az angol masztiff, aki 1989-ben állította fel a rekordot. Méretei lenyűgözők: az állat 143 kilogrammot nyomott akkor a mérlegen; marmagassága 93 centiméter volt. A kutya teljes hossza az orra hegyétől a farka tövéig mintegy 231 cm...*

Csizi Bence, Gazdik Barbara, 8.b

A világhírű borsószemek

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer három borsószem: Lola, Lulu és Lala. Mindhárman énekesnők voltak egy budapesti étteremben, és mivel jó barátok voltak, szerettek együtt dolgozni.

Egyik nap, amikor vidáman énekeltek a vendégeknek, odament hozzájuk a híres menedzser, Zöldbab Zsozso, és meglepő ajánlatot tett nekik: „Sziaatok, lányok! Ahogy indultam a barátomhoz, Salihoz, meghallottam, hogy milyen szépen énekeltek. Rögön arra gondoltam, hogy elöttetek még nagy jövő állhat. Mi lenne, ha a menedzseretek lennétek, és ti világszerte fellépnétek, és énekelnétek?! Na, elvállaljátok?” „Hááát”...- gondolkodtak a borsók. „Ezt még megbeszéljük, adj egy percet!” Összedugták a fejüket, és megtárgyalták, mi legyen. Végül úgy döntöttek, hogy elvállalják Zsozso nagy öröme. „Remek, lányok!”- lelkesedett a menedzser- „Holnap úgymint lesz egy koncert Kínában, amit a Répák nevű csapat lemondott. Ott bemutatlak titeket. Holnap reggel 8-kor itt találkozunk!” „Rendben, és köszönjük a felkérést.”- köszöntek el a borsók, majd indultak is aludni, hogy másnapra kipihentek legyenek ők is és a hangszáluk is. A következő nap Lola, Lulu és Lala elindultak a túrnéra. Kínában hatalmas sikert arattak a zöldegek, repák és uborkák között. Kína után Angliába mentek fellépni, ahová Zsozso hófehér limuzinjával tették meg az utat. Nagyon izgalmas volt, hiszen Kínába repülőgéppel utaztak, és most a limuzint is kipróbálhatták! Angliában szintén nagy tapsban és elismerésben részesülhettek. Ezután a várva várt Franciaország fővárosa, Párizs volt az úti cél, ahol megnézheték a nevezetességeket is. „Nézzétek, ott a Diadalív!”-jelkendezett Lulu. „Nagyon szép!”- ismerte el Lola. „Ott az Eiffel-torony!!!”-kiáltott fel hangosan Lala. - „Valóra vált az álom. Eljutottam Párizsba, és látom az Eiffel-tornyot! El se hiszem...”- hitetlenkedett. A híres tornyot közelebbről is megnézték, és fotókat is készítettek róla. Szó szerint olyanok voltak a magas épülethez képest, mint három borsószem!!! Az Eiffel-torony után elmentek sétálni a környékre. Lola, Lulu és Lala nagy bánatára másnap továbbindultak. Rengeteg országot „hódítottak meg” gyönyörű hangjukkal, például Olaszországot, Lengyelországot, Indiát, Hawaii, Brazíliát, Törökországot, sőt még Ausztráliát is! Mindenhol ugyanolyan hangos tapsban és éljenzésben részesültek. A sok-sok fellépés után elérkeztek az utolsó előtti helyszínre: Hollywoodba. Három sikeres fellépésük is volt, a negyedik azonban nem volt teljesen zökkenőmentes. Lulu a limuzinban túl sokat beszélt, énekelte, és ennek meg is lett a gyümölcse: a fellépés előtt tíz perccel elment a hangja. Nagy baj volt ez, mert ketten nem tudtak énekelni, hisz mindenki csak a saját szólószövegét tudta. „Na, most mit csináljunk?”- kérdezte Lola - „Nem mondhatjuk le, családost okoznánk a közönségnek!” „Nekem van egy ötletem! Playback-eljünk!” - javasolta mentőtölként Zsozso. „Hát jó, legyen. - állapotok meg kicsit bizonytalanul a sztárborsók. Gyorsan előkészítették a playback- et, és már kezdtek is. Egy ideig jól is ment minden, de egy refrén után hirtelen megakadt a lemez, és Lulu némán tátogott, így lelepleződött a csalásuk. Az emberek nagyon megharagudtak rájuk, és rettenetes sértő szavakkal illették őket: „Árulók, csalók, gonoszok vagytok! Most lebuktatok!” A borsók karrierje véget ért, de csak Hollywoodban. Más országokban szerencsére nem tudták meg az árulást, és ugyanúgy tisztelték, szerették őket. Egy héttel később, mikor már Lulu hangja is visszajött, a túrné zárásaként, Magyarországon, Szegeden léptek fel. A magyar nép is meg volt velük elégedve, lelkesen tapsoltak a világhírű magyar borsószemeknek.

Három nap múlva már egy magyar magazin címlapján szerepeltek, mint sikeres, újonnan befutott együttes, de ezzel egyidejűleg egy hollywoodi újságban is benne voltak, mint csalók. A borsók azóta sosem használnak playback-et, mégis népszerű sztárok, és sokan szeretik őket.

Almási Laura, 5.a

AZ ÖLTÖZKÖDÉS RŐL

Mit tett volna Éva, ha megunja a fügefalevelet? Vesz egy akantuszlevelet. A fáról. Azután következett volna a szikomor, a tamariszkusz és minden szép növény, ami csak létezett a Paradicsomban. Mesének megjárja. A valóságban persze másképp történt. Őseink hol a hidegtől, hol a melegtől szenvedtek – és kitalálták az öltözködést. Eltelt egymillió év, és ma az öltözködés egyrészt azonos a divattal, másrészt különbözik tőle. A divat mélyebb taglalására nincs lehetőségünk, de szükség sincs rá, mert minden ember egyénileg értékeli a kettő összefüggését. Nem szabad azonban megfeledkeznünk arról, hogy nem mindent érdemes a kirakatba rakni...Nincs szánalmasabb az önkritika nélküli hiúságnál – példa erre a sok miniszknya és nadrág nem megfelelő helyen történő viselete. A tanulság: öltözködjék mindenki a maga életkorához, testi alkatahoz és adottságaihoz, azaz egyéniségéhez megfelelő módon. A divat, mely nagymértékben függ az illető pénztárcájától is, inkább a kort, a ruházat pedig inkább a személyt egyéniségét, sajátos stílusát jellemzi.

Orosz Noémi, 5.c

FILMAJÁNLÓ

Stephenie Meyer: Breaking Dawn (Hajnalhasadás)

A *Hajnalhasadás* egy nagyon érdekes film. Két hős szerelmesről szól, akik már nagyon régóta harcolnak egymásért. A két főszereplő Edward és Bella. Edward vámpír, és ez nagyon izgalmas konfliktusokat, veszélyes helyzeteket teremt a filmben. Bella feltétel nélkül szereti Edwardot. Azért ajánlom mindenkinek ezt a filmet, mert az igazi és őszinte szeretetről szól. Ráébreszt engem arra, hogy a jóság önmagamból fakad, és megmutatta, hogy bármilyen reménytelennek is a mások iránti érzelmeid, harcolni kell értük. Arra tanít, hogy sose a külsőt nézd, az igazi embert belülről tudod megismerni, legyen az ember vámpír, vérfarkas. Ajánlom mindenkinek!!!

Nagy Brigitta, 5.b

KÖNYVAJÁNLÓ

Kedves olvasni szerető gyerekek! Nagy örömünkre szolgált, hogy iskolaújságunk februári számához ketten is készítettek könyvajánlót. Ha szívesen olvastok, és szeretnétek megosztani élményeiteket diáktársaitokkal, írjátok meg ti is saját ajánlókat!

Jacqueline Wilson- Bízd csak rám anyu!

Ennek a kislánynak a neve, Sadie. Kilenc éves lesz. Az anyukája napközben kicsikre vigyáz, de rá persze már nem kell, hisz ő már tud magára vigyázni... Még szerencse, mert édesanyja influenzás lesz, így most neki kell vigyáznia rá, és a kicsik körül is akad épp elég dolga... Hogyan boldogul ez a kilenc éves kislány édesanyja ápolásával és a bébicsőszködéssel? Ezt maga a főszereplő meséli el Nektek ebben az izgalmas, színes történetben.

Szegő Dominika 5.b

Robert Louis Stevenson: A Kincses Sziget

A kincsek mindenkinek megragadják a fantáziáját, s korántsem pusztán az értékük miatt, hanem azért is, mert az elménkben szunnyadó, mindig munkálkodó tettvágy soha nem adja fel a reményt, hogy jó irányba változtassuk meg azt a világot, amelyben élünk... A Kincses Sziget főszereplője Jim Hawkins, aki Flint kalózkapitány elrejtett kincsei utáni kutat. Robert Louis Stevenson színes, érdekfeszítő és mozgalmas stílusban meséli el nekünk Jim izgalmas kalandjait. Jó olvasást és kellemes időtöltést kívánok mindenkinek!

Kosztó Péter, 8.b

REJTVÉNY - SZÉKELY-MAGYAR ROVÁSÍRÁSOS FELADVÁNY

A karácsonyi számunkban már megismerkedhettek a rovásírás rejtjelmeivel. A februári rejtvény megfejtéséhez is szükségetek lesz az interneten megtalálható rovásírás ABC-re. Csokonai Vitéz Mihály *A farsáng búcsúzó szavai* című verséből idéztünk. A rejtvény-fejtéshez jó szórakozást kívánunk! (Vigyázat! A rovásírást jobbról balra olvassuk!!!)

A helyes megfejtők között ajándékot sorsolunk ki. Beküldési határidő: 2012. március 15.

A helyes megfejtés:

Megfejtő neve: _____

Osztálya: _____

!0J39D A1M ,Y9X 0JY9A00
A9AA9AATM #0X ,H9B 3Y3X 0TY
,A9AA9AATM 3 0JY9Y+0Y9Y
:0J399 9 03033A Y1T 3+
!0J39D A1M ,Y9X 0JY9A00

Az alsós rejtvény helyes megfejtése: **karácsony**

A nyertes megfejtő: **Olasz Eszter, 2.c**

A felsős rejtvény helyes megfejtése: „Éj mélyből fölzengő/ -csing-ling-ling- száncsengő./ Száncsengő –csing-ling-ling/ tél csendjén halkán ring” (Weöres Sándor: Száncsengő)

A nyertes megfejtő: **Szabó Bence, 5.c** - Gratulálunk a nyerteseknek!

VICCEK

Két professzor találkozik az utcán, és beszélgetnek:

- Én nagyon szeretem a magányt, szeretek egyedül sétálni.
- Én is.
- Akkor talán ezentúl sétálhatnánk együtt...

Hogy hívják azt az embert, aki megneveteti a honvédeket?

- Katonai felderítő.

A stewardess beleszól a mikrofonba: - Kedves utasaink, kérem, csatolják be a biztonsági öveket! Már elértük az 500 km/óra felszállási sebességet, csak egy egészen apró műszaki hiba miatt még nem tudunk felszállni...

Az iskolában farsang van. Jönnek a gyerekek állarcban. Először Pistike lép be egy nagy medveállarcban.

- Hát te minek öltöztél?- kérdi a tanító néni.

- Én vagyok a medve.

Jön a következő gyerek.

- Hát te minek öltöztél?

- Én Piroska vagyok a Piroska és a farkasból.

Jön Móricka, feje csillagokkal díszítve, kezében csavar.

- Hát te mi vagy?

- Én, hát én vagyok a csillagfejű csavarhúzó...

Bogár Dénes 5.d, Szabó Bence 5.c

CSENDES PERCEK

„Minden valamirevaló ember érzi, különösen amint műveltsége gyarapszik, hogy a világon kettős szerepet játszik: egy igazit és egy eszményit.” (Goethe)

„Ha az elmét hatni hagyjuk, az erős; de ha indulat foglalta el, akkor az parancsol, és el van némitva az elme.” (Sallustius)

Kosztjó Péter, 8.b

VERSENYEREDMÉNYEK

Iskolánk tanulói számos versenyen vesznek, illetve vettek már eddig is részt. Ezen versenyek, illetve a helyezések részletes felsorolására újságunkban kevés a hely. Kérünk mindenkit, hogy aki többet szeretne tudni diákjaink eredményeiről, látogasson el honlapunkra, a www.sztmi.hu-ra. Köszönjük a megértést.
(A szerkesztők)

Impresszum

Kiadja a Szent Miklós Görögkatolikus Kéttannyelvű Általános Iskola
3780 Edeleny, Borsodi út 36/b, Tel: (48) 525-134

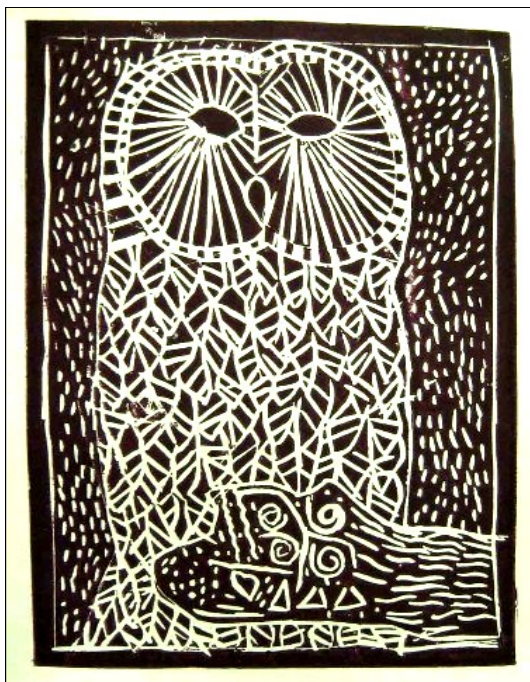
www.sztmi.hu, email: szentmiklos.edeleny@gmail.com

Felelős kiadó: Barta József igazgató

Szerkesztők: Szabó Zoltánné, Mészáros Marianna, Gál András

Szakszorosítás: Ramker Bt., Sajószentpéter, Sport út 14/2

Készült 250 példányban, Támogatói adomány: 50 Ft

A teremtett világ természeti csodái rajzpályázat egyik különdíjasának (Sólyom Kata Pálma/Szent Mária Magdolna Gyakorló Általános Iskola, Abaliget) metszete.